

کورس‌های شبانه

بلای جان آرامش شهر

به بهانه‌الی شبانه‌ای که طی آن، بر خور دیکی از شرکت کنندگان با یک پیکان، به قیمت فوت اعضای یک خانواده بی گناه تمام شد از منظر جامعه‌شناختی و روان‌شناسانه به بررسی این رفتار پر خطر پرداختیم

پرونده

شنیدن صدای ویراژ، بوق ممتد، تیک آف و... بعضی خودروها برای کورس گذاشتن با یکدیگر در ساعات پایانی شب، تجربه‌ای است که بسیاری از ما در سال‌های اخیر داشته‌ایم. این اتفاق گاهی باعث از خواب پریدن شهروندان شده، بچه‌ای را ترسانده و به‌طور کلی آرامش شهر را برهم زده است. به تازگی، یک کورس شبانه در ارومیه باعث اتفاقی بسیار تلخ و در دناک شد. شهروندان حاضر در صحنه تصادف این گونه روایت می‌کنند که گویا دو خودروی پرشیا و سمند از طرف پایانه کارگری آبیاری به سمت پل قویون در حال کورس شبانه بودند، در همان هنگام خودروی پیکان که سرنشینانش تماما اعضای یک خانواده بودند، حین دورزدن از دوربرگردان روبه‌روی اداره گاز، قربانی این کورس شبانه می‌شوند. گفته می‌شود که سرعت دو خودروی پرشیا و سمند به قدری بالا بوده که قدرت کنترل خودروی خود را نداشته و در نتیجه خودروی پرشیا از عقب به شدت با خودروی پیکان برخورد داشته که این برخورد باعث شده تا باک بنزین خودروی پیکان دچار انفجار و آتش‌سوزی شود. بعد از انفجار و آتش‌سوزی خودروی پیکان، هر دو خودروی پرشیا و سمند از محل حادثه گریخته و دقایقی بعد آتش به کمک نیروهای آتش‌نشانی و مردم خاموش می‌شود. سرنشینان این پیکان، دو خواهر، مادر و داماد خانواده بودند. در ساعات اولیه بعد از حادثه اعلام می‌شود که مادر خانواده بر اثر شدت سوختگی جان خود را از دست داده و سه حادثه دیده دیگر این خودرو هم بالای ۸۰ درصد دچار سوختگی شده‌اند. تا ساعت پایانی دیشب، تعداد فوتی‌های این حادثه به ۳ تن رسید و سومین سرنشین خودروی پیکان هم بر اثر شدت سوختگی جان خود را از دست داد. نکته در دناک این است که سرنشینان این پیکان اعضای یک خانواده بودند که برای گردش و مهمانی از خانه بیرون آمده بودند که با این حادثه هر چهار نفرشان دچار حریق شدند و متأسفانه سه نفرشان فوت کردند و حال یک نفر دیگر هم وخیم است. به همین بهانه و در پیونده امروز زندگی سلام با کمک یک جامعه‌شناس و روان‌شناس به واکاوی دلایل انجام چنین رفتارهای پرخطری در خیابان پرداختیم که چنین افرادی علاوه بر خودشان، جان دیگران را هم به خطر می‌اندازند. همچنین درباره عکس‌العمل اصولی در برابر چنین رانندگانهایی گفتیم و چند توصیه به جوانانی داشتیم که هیجان سرعت بالا و ریسک خطرپذیری، باعث شده تا به آسیب‌های شرکت در چنین رالی‌هایی فکر نکنند. با ما همراه باشید.

روش پراسیب برای تخلیه هیجان

رانندگی با سرعت بسیار بالا، سبقت غیرمجاز و رفتارهای مخاطره‌آمیز دلایل روان‌شناسانه متعددی دارد

دکتر رضا یعقوبی | روان‌شناس سلامت

اگر رانندگی یک نفر در جاده و خیابان به گونه‌ای باشد که از رعایت قوانین تخطی و سلامت خودش و دیگران را تهدید کند، جزو رفتارهای خطرناک رانندگی محسوب می‌شود. درباره اصلی‌ترین علت‌های انجام چنین رفتارهایی که شرکت در کورس شبانه هم جزو آن‌هاست، باید به چند تیپ شخصیتی اشاره کرد. مثلاً افرادی با تیپ‌های شخصیتی ماجراجو، تنوع‌طلب، هیجانی و دراماتیک، بیشتر احتمال دارد که دست به چنین رفتارهایی بزنند. همچنین افرادی که شرایط روانی نامساعد دارند به دلیل مشاخره با همسر، جروبحث تلفنی و... اضطراب و استرس مفرط و عصبانیت و پرخاشگری، قانون‌گریزی و جامعه‌ستیزی، استفاده از مواد محرک و توهم‌زا و... می‌تواند جزو عواملی باشد که فرد تصمیم به چنین رفتارهای پرخطری بگیرد.

مهم است. افراد در چنین موقعیت‌هایی رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند. برخی در چنین شرایطی ممکن است بسیار جدی و قاطعانه رفتار کنند و حق خودشان را برای داشتن هر شیوه رانندگی بدون چون و چرا مطالبه کنند. معمولاً ترساندن این افراد از عاقبت این کارها و نصیحت هم فایده چندانی ندارد. به عنوان مثال، توصیه می‌شود که به چنین افرادی بگویید: «من می‌دانم که تو در رانندگی مهارت بسیار خوبی داری و به تو اعتماد دارم ولی من به هر حال از این مدل می‌ترسم و نگران تو هستم که اتفاق بدی برایت بیفتد.» توصیه می‌شود در صحبت با این افراد، کاری به درست یا نادرست بودن رفتار آن‌ها نداشته باشید بلکه نگرانی خودتان را با جدیت بیان کنید و از مهارت‌های ارتباطی برای تأثیرگذاری بیشتر بهره ببرید و در صورت نیاز در این زمینه از روان‌شناس کمک بگیرید.

عاشقان کورس‌های شبانه بخوانند

در قدم اول، شما باید احساسات و هیجانات خود را کنترل کنید نه این که اجازه دهید خودتان تحت کنترل هیجانات قرار بگیرید حتی در رانندگی. این نوع تفکر موجب می‌شود عادت کنید از رانندگی خود بیشتر لذت ببرید و نیازی به رفتارهای پرخطر نداشته باشید. همچنین رعایت قانون و مقررات راهنمایی و رانندگی را محترم شمرده، از تشویق رانندگان پرخطر پرهیز کنید. در صورت داشتن اضطراب و استرس مفرط، نگرانی و ناراحتی روانی یا نداشتن حالت طبیعی از رانندگی پرهیز کنید. فراموش نکنید که مدیریت نکردن این رفتار پرخطر می‌تواند سرانجام بسیاری تلخی برای خودتان، خانواده‌تان و دیگران داشته باشد.

این رفتار نوعی تخلیه هیجانی است
در واقع کسانی که با سرعت خیلی بالا رانندگی می‌کنند، هیجان طلب هستند. اگر این هیجان به شیوه‌ای مثبت بروز پیدا نکند، آثار بدی در پی خواهد داشت. بخشی از این امر به خود فرد و بخشی به دیگران ارتباط دارد؛ بنابراین فرد باید مراقب هیجانات خود باشد. در غیر این صورت، کودک درون فرد به شیوه‌اش تباهی تقویت می‌شود و فرد در مقاطع مختلف زندگی بر اساس هیجانات و احساسات تصمیم‌های مهمی می‌گیرد. شایان ذکر است که شکل بیمارگونه این رفتار می‌تواند در افراد مبتلا به اختلال دو قطبی هم بروز پیدا کند. این بیماران حالت‌های شدید افسردگی دارند؛

یعنی در بعضی مواقع بیش از حد پرانرژی و در اوقات دیگر کاملاً افسرده هستند و در زمان پرانرژی بودن رفتارهای هیجانی عجیب مثل رانندگی‌های خیلی پرسرعت و شرکت در کورس شبانه را انجام می‌دهند.

واکنش اصولی به چنین راننده‌هایی

اگر با فردی روبه‌رو هستید که دست به چنین کارهایی می‌زند و سلامت او برای شما اهمیت دارد، باید بدانید که واکنش شما در مواجهه با رانندگی‌های خطرناک و کورس‌های شبانه‌اش

می‌شوند، فخر فروشی‌شان قلب چند نفر را می‌شکند و زنجیره جلب توجه با رفتارهای غلط به چند نفر منتقل می‌شود؟ واقعاً این خودپسندی تا کجا ادامه دارد که وقتی بین خنده‌ها و هیجان برای بیشتر دیده شدن ترمزدستی می‌کشند به هیچ چیز دیگر فکر نمی‌کنند و حتماً باید خدای نکرده اتفاق تلخی بیفتد تا برای مدتی متنبه شوند؟!

حال کورس گذاشتن هستند عابر پیاده یا دوچرخه‌سواری در مسیرشان سبز شود، با آن سرعت و هیجان، چقدر فرصت برای نشان دادن عکس‌العمل مناسب دارند؟ اصلاً به این بخش از ماجرا فکر کرده‌اند؟ یا به این که هیجان کاذب‌شان که در مسیر غلطی تخلیه می‌شود خواب و آرامش چند نفر را آشفته می‌کند؟ سروصدا به کنار، چند راننده‌گری دستپاچه

راننده است. برای همین بی‌تفاوت نسبت به پیرامونش هر چه در چننه دارد روی می‌کند. از لحظات عجیبی که لاستیک‌ها روی آسفالت می‌چرخند بدون آن که حرکت کنند و صدای ناهنجارش روی مغز اهالی است تا وقتی با سرعت حرکت می‌کنند و اکوزها را و آدم‌ها را می‌آزارد. گاهی فکر می‌کنم اگر در آن ساعت شب که این خودروها بی‌مهابا در

کنند. خودنمایی یک نفر به قیمت بی‌خوابی یک نوزاد، مردی که خسته از سرکار رسیده یا پیرمردی بیمار تمام می‌شود. بارها شده ساکنان محل حین خواب با صدا‌های عجیب خودروهایی که ناگهان تیک‌آف می‌کنند از خواب پریده‌اند. انگار وسط مسابقات رالی حیثیتی خوابیده‌ای که جایز مبرزگ است و دیررسیدن هر خودرو به منزله مرگ و زندگی برای

گرفتن و دیده‌شدن بعد از چنین کورس‌هایی هم نباید غافل شد. پخش شدن چنین ویدئوهایی در شبکه‌های اجتماعی که تا حدودی شاخص شرایط اجتماعی یعنی نظرات و عقاید مردم است، اگر با استقبال مواجه شود، آسیب‌زا خواهد بود؛ بنابراین اگر این رفتار در فضای اجتماعی زشت شمرده شود، خیلی‌ها آن را انجام نمی‌دهند. به عبارت دیگر، برخی افراد برای دیده‌شدن و دست‌یابی به تأیید اجتماعی دست به چنین رفتارهای خطرناکی می‌زنند.

یک جامعه‌شناس به واکاوی دلایل تمایل بعضی جوانان به کورس‌های شبانه مرگبار و راه‌های مدیریت آن می‌پردازد

دکتر احمد رضا اصغرپور ماسوله، استادیار گروه علوم اجتماعی و عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی در ابتدای صحبت‌هایش درباره دلایل تمایل بعضی جوانان به کورس‌های شبانه می‌گوید: «به‌طور کلی در رفتارهای مختلف که در این مورد خاص بحث ما درباره رفتار رانندگی است، همیشه افرادی هستند که دچار کجروی می‌شوند. یعنی افرادی هستند که هنجارها را رعایت نمی‌کنند، دست به کارهای خطرناک و مغایر قانون می‌زنند و رفتارهای افراطی انجام می‌دهند. مقداری از این کجروی‌ها طبیعی است؛ اما اتفاق در دناکی که در حادثه اخیر برای راننده پیکان و خانواده‌اش افتاده، یکی از پیامدهای ناگوار چنین کجروی‌هایی است که دامن دیگران و خانواده‌های‌شان را می‌گیرد.»

شب‌ها نظارت بیرونی کمتر است

این جامعه‌شناس درباره برگزاری چنین کورس‌هایی در شب می‌گوید: «علت این که چنین کورس‌هایی در شب برگزار می‌شود، اولاً خلوتی خیابان‌هاست. در ساعات‌های پایانی روز، عبور و مرور خودروها خیلی کمتر می‌شود و امکان کورس شبانه محقق می‌شود. علاوه بر این، در ساعت‌های پایانی شب، نظارت بیرونی هم کمتر می‌شود و تجربه سرعت‌های بالا سهل‌الوصول‌تر است. نکته بعدی این است که در این ساعات، مهمانی‌های شبانه در خانه‌ها و باغ‌های بیرون شهر برگزار شده و متأسفانه بعضی از این راننده‌ها هم بعد از شرکت در آن‌ها، حالت عادی نداشته مثلاً الکل یا مواد مخدر مصرف کرده‌اند و دست به چنین کارهایی می‌زنند.»

هنجار شکنی برای جوانان جذاب است اما...

«اگر بخواهیم یک تحلیل دقیق‌تر انجام بدهیم، باید بگوییم که هنجار شکنی و خطرپذیری برای جوان‌ها جذاب است یعنی در دوره جوانی، انجام برخی رفتارها به رغم خطرناک بودن و این که جان خود و دیگران را به خطر می‌اندازد، باز هم برای‌شان جذاب است.» این عضو هیئت علمی گروه جامعه‌شناسی ادامه می‌دهد: «اگر تعدادی مسیر، پیست یا باشگاه اتومبیلرانی وجود داشته باشد که علاقه جوان‌ها به این هیجان‌ها در آن جاها خالی شود یا به مقداری از تمایل به هیجان معقول آن‌ها، پاسخ داده شود، قطعاً شاهد کاهش چنین کورس‌هایی خواهیم بود. سرعت زیاد، بازی‌های پر هیجان و... همیشه مورد علاقه پسرهای جوان و نوجوان است؛ بنابراین زمینه‌سازی برای تخلیه این هیجان و علاقه و خطرپذیری در حد و اندازه معقول و عادی در مسیرهای امن و مطمئن ضروری است که در دستور کار قرار بگیرد. البته در حالت آرمانی هم به ریشه‌کنی کامل چنین کورس‌های مرگباری، دست پیدا نخواهیم کرد؛

هیجان کاذب شما، علت پربیشانی ماست

روایت شهروندی که در نزدیکی محل یکی از کورس‌های شبانه مشهد زندگی می‌کند

بسیاری از شب‌ها به خصوص آخر هفته، وقتی ساعت از ۲ شب می‌گذرد صدای عجیب و غریب خودروهایی که در خیابان خیام کورس می‌گذارند به گوش می‌رسد. صدا‌های عجیبی که حتی اگر خانه‌ات در حاشیه خیابان هم نباشد کاملاً آزارت می‌دهد. صدا‌های گوش‌خراش اکوزهایی که انگار دست‌کاری شده‌اند تا نهایت صدای ممکن را تولید

کنند. خودنمایی یک نفر به قیمت بی‌خوابی یک نوزاد، مردی که خسته از سرکار رسیده یا پیرمردی بیمار تمام می‌شود. بارها شده ساکنان محل حین خواب با صدا‌های عجیب خودروهایی که ناگهان تیک‌آف می‌کنند از خواب پریده‌اند. انگار وسط مسابقات رالی حیثیتی خوابیده‌ای که جایز مبرزگ است و دیررسیدن هر خودرو به منزله مرگ و زندگی برای